

25.12.2018

Boží hod vánoční

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží, dar a přítomnost Ducha svatého se všemi námi! Amen.

Ježíš říká: „Já jsem ta cesta, pravda i život. Nikdo nepřichází k Otci než skrze mne.“ J 14,6

Píseň 282 Zvěstujem vám radost

Modlitba: Hospodine, svatý a věčný Bože, Ty jsi poslal svého Syna na svět a za to Ti děkujeme. Tvému Synu Ježíši Kristu se přicházíme dobrovolně a s radostí poklonit. Je pro nás zjevením Tvé bezprostřední blízkosti ve světě fascinovaném velikostí a mocí, je pro nás znamením svobody ve světě příkazů, zákazů a nutností, je pro nás svědectvím lásky živé a žité, která se nerozplývá pod náporom všednosti, je pro nás nadějí na lidskost, která dává prostor pravdě i milosti. Pane, stal ses člověkem, abys nám byl nejbližší, dej, ať my jsme ve svém člověčenství blízko Tobě. Prosíme o Tvé požehnání všem, kdo se dnes scházejí a s důvěrou k Tobě vzhlížejí, prosíme o Tvé požehnání celému Tvému stvoření. Amen.

Pěvecký sbor: Aleluja, Panna Syna porodila

Čtení: L 2, 1–12

Píseň 281 Narodil se Kristus Pán

Text: L 1, 26-35

Kázání:

Takové narození z panny prý nebylo zas tak mimořádné v dobách, kdy vznikala evangelia. Někteří bájní hrdinové se tak narodili. Nevím, jestli vypravěč Lukáš se jim chtěl zařadit po bok. Spíše si myslím, že se tím možná nechal inspirovat, ale zároveň vytvořil jakousi variantu na starozákonní příběhy o tom, jak se proti všemu očekávání přece dítě narodilo – třeba Sáře nebo Haně. U nich ovšem byla překážkou

jejich neplodnost, zatímco u Marie její panenství. Ale společné ty příběhy mají, že narozené dítě je Boží, Hospodinem chtěné, a proto také obtížené zvláštním posláním, úkolem, který má to dítě vykonat. A že právě tou Boží účastí na jeho zrození je umenšena či docela vyloučena mužská role. A tu si musíme uvědomit, že v té době panuje představa, že žena je pouhým humusem, úrodnou zemí, do níž nositel života, muž zaseje své semeno. A dělá si pak na dítě nárok. Je jeho. Zvláště, je-li to syn. Proti takovému přesvědčení tyto příběhy říkají: není tvoje, je Boží.

A nejspíš s tím i souvisí ideál panenství. Je to mužský ideál, který panenství připisuje zvláštní hodnotu a význam. Jde totiž o to, aby měl muž zaručenou genetickou kontrolu – že když pojme pannu za manželku a ona počne a porodí syna, že bude skutečně jeho. Muž si hlídá svůj majetek, o nic menšího nejde.

U Marie Panny se však její panenská čistota zdůrazňuje nadmíru. Zpívá se o ní v koledách, později dokonce vzniká mýtus o její neposkvrněnosti nejen před Ježíšovým narozením, ale i po něm. A to navzdory tomu, že evangelia vyprávějí o tom, že Ježíš měl sourozence. A v křesťanské tradici se pak rozjíždí a rozvíjí naprosto nebiblická představa o tom, že sex je ošklivý, z podstaty hříšný, že člověka nějak poskvrňuje. Sex se stává přímo synonymem hříchu. A tento podivný zkrat se hluboce usazuje v obecném povědomí křesťanů i nekřesťanů. A tak dodnes - když se řekne hřích, mnoha lidem se v mysli zjeví *sex*. A když se řekne *sex*, mnoha lidem v uších zazní *hřích*. S jakou vehemencí se třeba někteří účastní debat o homosexualitě, se zvláštním zřetelem k praktikované homosexualitě! Jakoby to bylo osudové téma pro lidstvo dnes! Hřích a *sex* - myslím, že je třeba tohle svůdné, ale zavádějící spojení rozbít (realisticky přitom uznávám, že jedno kázání na to nestačí).

Kristovo narození z čisté panny znamená něco docela jiného. Co?

Podívejme se teď na vánoční stromek. Jde o poměrně pozdní zvyk, tak z konce 19. století. Ale může nám pomoci. Oblíbenou jeho

ozdobou jest *koule*. Proč? Tak třeba – koule je dokonalý tvar, má nejmenší plochu vzhledem ke svému objemu. Koule jsou krásné! Další vysvětlení: dnešní koule nahrazují původní jablíčka. Proč se na vánoční strom věšela jablíčka? Tak třeba – nic jiného barevného v chudých chalupách nebylo. Dobře. Anebo: co když má ten strom připomínat strom v ráji? Strom s ovocem poznání dobrého a zlého? V bibli se tedy nepíše nic o jablku. Jablko se tam dostalo kvůli latině – ona má stejný výraz pro jablko jako pro zlo (*malum*). Takže teď se díváme na strom z ráje! Znáte ten příběh?

Říká se mu příběh o pádu člověka. Anebo o prvním hříchu. Prvotním anebo taky dědičném hříchu. Začalo to tam na počátku hned u prvního člověka a táhne se to s námi dodnes. Předáváme si ten hřích z generace na generaci. Jako nějakou genetickou poruchu. Takže se dědí pohlavním stykem? A jsme doma – u prokletí sexu.

Jenže – ten příběh Adama a Evy vůbec není o sexu. Ani o genetice není, není ani o následcích nějaké události na počátku lidských dějin. Je to příběh o člověku a jeho životě (Adam znamená člověk a Eva je živá). O každém člověku. Je to příběh o hříchu, kterým je touha po bohorovnosti, touha být nad dobrem i zlem, touha chopit se života jako svého majetku. A také příběh o lidské bezmoci tváří v tvář tomuto pokušení. A je to právě tato touha a bezmoc, které mají fatální následky. A jedou v tom společně a jedou v tom oba stejně – muž i žena, žena i muž. Hřích je něco, co padne na člověka jako ptáčnickova síť. Ale zároveň je to jeho vina, že jde právě touto cestou. A je to něco, co dostihuje i nás. Naše vina, náš hřích ... Zdá se, že neuniknutelně.

A tento fatální úděl člověka má dvě stránky jedné mince: jednou stranou je touha být mimo dobro a zlo, být nad věcí a s tím pak související iluze o vlastní výjimečnosti a nezranitelnosti. Pýcha. A druhou stranou téže mince je bezmoc, slabost, plynutí s proudem, lhostejnost, široká cesta. Nicotnost.

Takže stromek s koulí nám připomíná *malum*, zlo svůdné a neodolatelné? Máme na něj hledět s mrazením v zádech?

Ne, rozhodně ne! S radostí! Anděl praví: Nebojte se! Anděl zvěstuje Kristovo narození. On vykoupí svůj lid z jeho hříchů. Narozen z čisté panny, vymyká se fatálnímu lidskému osudu. Není polapen do sítě, letí svobodně k nebi. Kristus je nový Adam, nový člověk, nová cesta.

Totíž – nejdřív byla ta cesta a pak teprve příběh o panenském narození. Nejdřív bylo evangelium ve čtyřech sepsáních, jako mapa i kompas cesty ke svobodě. To nejpozdější, Janovo, přímo vložilo Ježíšovi do úst: „Já jsem ta cesta, pravda i život.“ (Co jiného je svoboda?) Nejdřív byla událost Kristova života, smrti a vzkříšení, a potom bylo vyznání víry, že od počátku je tohle ten návrat do ráje, k důvěrnému vztahu s Bohem Stvořitelem, Dárcem dechu života, tvůrcem svobodné lidské duše, která v pokoře hledá cestu dobra v Kristových šlépějích, ve víře, naději a lásce.

Pohled' na strom s koulí beze strachu, zpívej vesele o panenské čistotě a dej se na cestu pravé svobody v Kristu! Bohu díky!
Halelujah! Amen.

Pěvecký sbor: Halelujah

Večeře Páně (písně 264, 278, 297)

Přímluvná modlitba + Otče náš

Ohlášky, sbírka

Píseň 304 *V tmách čekáme tvůj, Kriste, jas*

Poslání: „Potěšte, potěšte můj lid, praví váš Bůh. Připravte cestu Hospodinu.“ Iz 40,1.3

Požehnání

Píseň 294 *Ó křesťané všichni*